ב״ה

רישומי דברים
ביאור אגרת הקודש סי׳ כח

מאת החסיד רבי שמואל דובער מבאריסאוו
נ״ע
מחסידי אדמו״ר הצמח צדק נבג״מ

ערב שבת קודש פרשת צו - פרה
שנת פתח צור לפ״ק

ב"ה
פתח דבר

בשמחה רבה ובהודאה להשי"ת, הננו מוציאים לאור בזה "רישומי דברים - ביאור אגרת הקודש סי' כח", מאת החסיד רבי שמואל דובער מבאריסאוו נ"ע, מתוך כתב ידו המונח בגנזי ספריית אגודת חסידי חב"ד, מס' 2480, ובו נכללים ביאורים נפלאים בדא"ח מעניני דיומא.

המאמר פוענח ונערך עם מ"מ וציונים, כאשר ישר יחזו כל הלומדים.

בהזדמנות זו נודה להגה"ח ר' שלום דובער שיחי' לווין מנהל ספריית אגודת חסידי חב"ד 770, שבאדיבותו הרבה שלח לנו צילומים משובחים מהכת"י, ונתן רשות להו"ל את המאמר.

להרה"ח ר' עקיבא שיחי' שבריק מבולטימור, העוסק מזה כמה שנים בהו"ל מכת"י מאמרי רבותינו נשיאנו ותלמידיהם נבג"ם. להגה"ח ר' אשר נחמיה שיחי' הלוי שארר, להגה"ח ר' משה שיחי' לינק ולבנו הרה"ח ר' פינחס שיחי', שסייעו בהו"ל מאמר זה.

ויה"ר שנזכה לקיום נבואת יחזקאל (הפטרה לפ' פרה) "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם" "כן תהיינה הערים החרבות מלאות צאן אדם וידעו כי אני הוי"ה", אכי"ר.

ערב שבת קודש פרשת צו – פרה, י"ט אדר"ת תשפ"ד לפ"ק

תגובות ניתן לכתוב למייל
nnktuxucc@gmail.com

אגרת הקודש סימן כח

למה נסמכה פרשת מרים לפרשת פרה לומר לך מה פרה מכפרת וכו'. וצריך להבין למה נסמכה דוקא לפרה אדומה למה הנעשה חוץ לשלש מחנות אלא דחטאת קרייא רחמנא]בכת"י הנוסחא הנעשה בחוץ. ומן תיבת לשלש עד תיבת רחמנא ליתא בכת"י[, ולא נסמכה לפרשת חטאת הנעשה בפנים על גבי המזבח כפרה ממש. אמנם נודע מזוה"ק והאריז"ל סוד הקרבנות שעל גבי המזבח הן בחי' העלאת מ"נ מנפש הבהמית שבנוגה אל שרשן ומקורן, הן בחי' ד' חיות שבמרכבה הנושאות את הכסא פני שור ופני נשר וכו', ועי"ז נמשכים ויורדים מ"ד מבחי' אדם שעל הכסא הנקרא בשם מלכא וז"א. **אכן** בשריפת הפרה אדומה הנה ע"י השלכת עץ ארז ואזוב וכו', ונתינת מים חיים אל האפר נקרא בשם קידוש מי חטאת במשנה, והיא בחי' קדש העליון הנקרא בשם טלא דבדולחא כמ"ש בזוה"ק, שהיא בחי' חכמה עילאה ומוחא סתימאה דא"א, ועלה איתמר בדוכתי טובא בזוה"ק בחכמה אתבירו, ואתהפכא חשוכא לנהורא, דהיינו עולם התיקון שנתברר ונתתקן ע"י מוחא סתימאה דא"א מעולם התהו ושבירת הכלים שנפלו בבי"ע וכו' כנודע. ולזאת מטהרת טומאת המת אף שהוא אבי אבות וכו' ולמטה מטה מנוגה. **והנה** מודעת זאת דאבא יונק ממזל השמיני כו', והוא תיקון נוצר חסד, נוצר אותיות רצון, והיא עת רצון המתגלה ומאיר בבחי' גילוי מלמעלה למטה בעת פטירת צדיקי עליון עובדי ה' באהבה במסירת נפשם לה' בחייהם ערבית ושחרית בק"ש, שעי"ז היו מעלים מ"נ לאו"א בק"ש כידוע,)וכן בת"ת דמחכמה נפקא(ועי"ז היו נמשכים ויורדים בחי' מ"ד מתיקון ונוצר חסד, והם הם המאירים בבחי' גילוי בפטירתם, כנודע שכל עמל האדם שעמלה נפשו בחייו למעלה בבחי' העלם והסתר, מתגלה ומאיר בבחי' גילוי מלמעלה למטה בעת פטירתו. והנה ע"י גילוי הארת תיקון ונוצר חסד בפטירתן מאיר חסד ה' מעולם עד עולם על יראיו, ופועל ישועות בקרב הארץ לכפר על עון הדור, אף גם על הזדונות שהן מג' קליפות הטמאות שלמטה מנוגה, לפי שמזל דנוצר ממו"ס דא"א מקור הבירורים, ואתהפכא חשוכא דשבירת הכלים לנהורא דעולם התיקון. משא"כ בקרבנות שע"ג המזבח שאינן מכפרים אלא על השגגות, שהן מהתגברות נפש הבהמית שמנוגה כמ"ש בלקוטי תורה פ' ויקרא, ולכן נסמכה לפרשת פרה דוקא מה פרה וכו', ובילקוט פרשת שמיני הגירסא מי חטאת וכו'.

רישומי דברים ביאו"ע לפע"ד מאמר הנדפס באגרת הקודש[1]

יום ב' ט"ז כסליו תו"ר לפ"ק

למה נסמכה פרשת מרים לפרשת פרה, לומר לך מה פרה מכפרת כו' אף מיתת צדיקים מכפרת למה **כו"[2], ולהבין למה נסמכה דווקא לפרה אדומה הנעשית חוץ לג' מחנות כו', ולא נסמכה לפרשת חטאת הנעשה בפנים ע"ג המזבח כפרה ממש.**

ויש להקדים תחלה, ביאור ענין ההפרש בדרך כלל בין מעשה הקרבנות ובין שריפת פרה אדומה, ויש ומהו ענינם. כי הנה נודע שהקרבנות אינם מכפרים אלא על השגגות]שהן מהתגברות נפש הבהמית דנוגה[3] ולא על הזדונות]שהן מג' קליפות הטמאות לגמרי[, אבל שריפת פרה אדומה עיקר ענינה הוא

---

[1] סימן כח. וראה סה"מ תקס"ו חלק א ד"ה למה נסמכה עמ' קמא ואילך. מאמרי רבותינו נשיאנו לפ' חקת. ליקוט פירושים - חיטריק על סימן זה.

[2] מועד קטן כח ע"א.

[3] טעמי המצות ויקרא, מצות על כל קרבנך תקריב מלח. עץ חיים שער נ פרק ב.

לטהר טומאת מת שהוא אבי אבות הטומאה שהוא מג' קליפות הטמאות לגמרי. והענין הוא [על פי המובן ממה שמעתי מאדמו"ר שי' במאמר ד"ה לבבתני כו'[4], שכל עיקר ענין מעשה קרבנות שנקראים בשם לחם, כמ"ש[5] את קרבני לחמי כו', ובם ועל ידם נעשה העלאה והמשכה, כמ"ש[6] ריח [בחי' העלאה[ניחוחי [בחי' המשכה[, הנה הוא רק לבחי' אורות דתוהו [בחי' העלם סובב העצמי הנתפס בהשתלשלות העולמות בבחי' העלם ומקיף כו'[, שיאירו בבחי' המשכה בגילוי גמור בבחי' ממלא כל עלמין בכלים דתיקון, וכמ"ש[7] לחמי לאשי, לאש יו"ד, שהוא בחי' נקודה דחכמה, הנמשך ממנה בחי' ה' שהוא בחי' בינה, הנקרא בדרך כלל הארת מוחין דאימא מקור ההשתלשלות [כנ"ל במאמר הקדום[8].

כי הנה שורשי בהמות הגשמיים, נלקחו מבחי' פני שור שבד' חיות המרכבה, הנמשכים מבחי' כי אורות דתוהו, וע"י זה ירדו ונפלו למטה בבחי' קליפת נוגה, וזהו בחי' נפשות שלהם [על פי הידוע[9], דכמו שיש ג' שותפים באדם כו'[10], כך יש אלו ג' שותפים בבהמה כו', רק באדם הנפש שלו הוא חלק אלה ממעל ממש[11], ובבהמה הנפש שלה הוא מבחי' חיצוניות שבפני שור הנ"ל [כי פנימיותה נמשך בבחי' נוגה שבנפש הבהמית דאדם דווקא[, וכמ"ש[12] ורב תבואות בכח שור כו'[. ולזאת בהקרבתה על גבי המזבח בחלבה ודמה, נכללת ועולה לשורשה הראשון בחי' חיות המרכבה הנ"ל, וזהו הנקרא בירורי נוגה, אך ההעלאה זו פועל תוספת כח בשורשם גופא, שיאיר בהם בחי' פנימיות אורות דתוהו ממש. והיינו ע"י הכהן המקריב, ששרשו הוא מבחי' ורב חסד[13], בחי' והוא כהן לאל עליון[14], שהוא המשכה נעלמת שבבחי' רצון הנעלם דאור א"ס[15], ועל כן כשהוא המקריב דווקא, מעורר לשרשו בחי' רצון הנעלם הנ"ל שיאיר בתוספת כח בבחי' פנימיות אורות דתוהו, שיומשכו בגילוי גמור בפני שור שבמרכבה, עד שיתבטלו ממציאותם בהעדר והפשטה עצמית, וע"י זה יוכל להיות ההמשכה הנ"ל בגילוי גמור גם למטה מטה.

וזהו מ"ש[16] והחיות נושאות את הכסא, על פי הידוע[17] דנושאות ומנושאות, פירוש דנושאות את וזהו הכסא עם בחי' האדם שעליו[18] שהוא בחי' ז"א, זהו מחמת ההעלאה דלמטה בבחי' נוגה שעולה ונכללת לשורשה, בחי' הארת פנימיות אורות דתוהו. ומנושאות גם כן, פירוש ע"י הכהן משרשו בחי' ורב

---

[4] בשב"ק פרשת פנחס שנת תר"ה, נדפס בליקוטי תורה שיר השירים כח ע"ג)רשימת מאמרי דא"ח של כ"ק אדמו"ר הצ"צ, ברוקלין נ.י. תשנ"ד, עמ' סו(.

[5] במדבר כח, ב.

[6] שם.

[7] שם.

[8] ד"ה הנה נודע שיש ד' בחי' בעבודת נפש האדם למטה, נדפס ע"י בעז"ה לקראת י"ט כסלו ש.ז.

[9] תורה אור נח ט ע"ג. ליקוטי תורה שיר השירים, שם.

[10] נדה לא ע"א.

[11] תניא פרק א.

[12] משלי יד, ד.

[13] ראה עץ חיים שער יג פרק יג. פרי עץ חיים שער הסליחות פרק א.

[14] בראשית יד, יח.

[15] ראה טעמי המצות ויקרא, מצות הקרבנות, שהכהן המקריב הוא בחי' יחידה.

[16] במדבר רבה יד, כא ובכ"מ.

[17] בפיוט הקדושה למוסף ראש השנה)ד' גולדשמידט, מחזור ראש השנה, ירושלים תש"ל, עמ' 217("ארבע חיות נושאות ומנושאות עם כסא".

[18] ע"פ יחזקאל א, כו.

חסד[19] שהוא משרת בחי' מקבל לגבי העליון ומשפיע לגבי התחתון, מעורר לבחי' רצון הנעלם שבבחי' כתר מלכות דא"ס, ופועל בחי' ההפשטה גמורה בד' חיות הנ"ל, שיתעלו ויוכללו בבחי' התכללות אמיתי לבחי' כי לא אדם הוא[20], עד בחי' מלכות דא"ס, בכדי שע"י זה יוכל להיות נמשך בחי' פנימיות אורות דתוהו הנ"ל, שהוא העלם סובב העצמי על פי טבע סדר ההשתלשלות, ויאיר בגילוי גמור למטה מטה, והוא הנקרא בחי' מוחין דאימא.

ועל כן נקרא בשם קרבן מלשון קירוב[21], על שם שע"י ההעלאה וההמשכה הנ"ל נתייחדו ועל ונתחברו בחי' אורות העצמיים דתוהו בכלים דתיקון. וזהו גם כן ענין שנקרא בשם לחמי, כי כמו הלחם הגשמי למטה, הנה מחמת מוצא פי הוי"ה[22]]פירוש אורות דתוהו הנ"ל, כמבואר בתורה אור פרשת בשלח[23] כו'[המלובש בו, ע"י זה נתוסף בנפש האדם אור וחיות, שיוכל לעלות את מוחו וללבו בשעת צלותא שעת קרבא[24], שהוא גם כן מלשון קירוב בענין העלאה והמשכה בקריאת שמע ובח"י ברכאן דשמונה עשרה, שיהיה נתפס ונקלט היטב בנפשו אמיתיות ענין ביטול היש לאין דיחוד וחיבור סובב כל עלמין בממלא כל עלמין, וכך ע"י עסק הקרבנות וכהן המקריב, נעשי' גם כן בחי' ההעלאה וההמשכה הנ"ל, וכנ"ל בארוכות.

וזהו מה שאמרו[25] על פסוק רעיתי[26] פרנסתי, ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים[27], ופירוש וזהו אביהם שבשמים, הוא בחי' מוחין דאימא מקור לבחי' ז"א הנקרא שמים[28], אשר ע"י ענין הקרבנות כנ"ל נעשה בחי' תוספת אורות למעלה, שבחי' מוחין דאימא הנ"ל יאירו בגילוי גמור בסדר ההשתלשלות למטה מטה. ונמצא מובן ממילא מה שהקרבנות אינם מכפרים אלא על השגגות ולא על הזדונות, כי שורש עיקר פגם השגגות אינו מגיע רק לבחי' אור הסובב כל עלמין השייך להשתלשלות, והיינו מחמת התגברות נפש הבהמית שבנוגה המעלים ומסתיר על אור האלקי המאיר עליו מלמעלה בבחי' העלם, הנה ע"י זה לא יוכל להיות נמשך בגילוי בנפשו להיות בבחי' ביטול אמיתי, שיהיה נתפס היטב בנפשו איכות ביטול היש לאין, ועל כן ע"י ההעלאה וההמשכה של עסק הקרבנות המגיע לבחי' סובב כל עלמין הנ"ל בבחי' תוספת אור וחיות, ע"י זה יומשך היטב בנפשו אמיתיות ביטול היש לאין.

וזהו שהקרבנות נעשו בפנים על גבי המזבח, שהוא מחמת קירוב פנימיות דווקא, כנודע[29] בענין וזהו גדולים מעשה צדיקים כו'[30] וד"ל, ומכפרים כפרה גמורה, שע"י זה נתקן ונתקנח לגמרי פגם הנפש הבהמית מנפילתו שבנוגה, ועולה לשורשו בתוספת אור, ולמקום שעולה משם יורד כו'. מה שאין כן

---

[19] נסמן לעיל הערה 13.

[20] שמואל א' טו, כט.

[21] ראה פרי עץ חיים שער התפילה פרק ה.

[22] דברים ח, ג.

[23] ד"ה להבין ענין לחם משנה, סה ע"ד.

[24] ראה רעיא מהימנא פנחס רמג ע"א.

[25] שיר השירים רבה א, נא.

[26] שיר השירים א, ט.

[27] זוהר ויקרא ז ע"ב.

[28] עץ חיים שער ה פרק ה.

[29] מגיד דבריו ליעקב אות יא, תורה אור בשלח שם סו ע"ב.

[30] כתובות ה ע"א.

הזדונות שכל עצם ענין הפגם שלהם מגיע לבחי' חכמה שבנפשו, והיינו מחמת התגברות הקליפות וסט"א היונקים מבחי' נוגה שבנפשו, מוסיפים תוספת כח בנפשו לעשות פגם גם לשחת את אור נשמתו ולהחשיך את אורה לגמרי, שנסת[...[מזה עבירות חמורות רח"ל ויפול הנופל בזה ח"ו, ועל כן עסק הקרבנות אינם מכפרים כלום, מחמת שההעלאה וההמשכה הנ"ל הוא למטה במעלה ומדריגה מפגם הנ"ל ולא יוכלו למלאות שלימות הפגמים הנ"ל, כידוע[31] בענין בעלי תשובה שצריכין להיות משכין ליה בחילא יתיר[32] דווקא כו', וד"ל.

ועל פי זה מדוייק היטב מלה במלה לשונו הזהב והקדוש וזה לשונו, **אמנם נודע מזוהר הקדוש**[33] ועל **והאריז"ל**[34] **סוד הקרבנות שעל גבי המזבח**]הג"ה, פירוש סוד הוא בחי' המשכה נעלמת מרצון הנעלם שבכתר מלכות דא"ס, הנמשך בבחי' אורות דתוהו שיוכלו לבא לידי בגילוי גמור למטה גם בכלים דתיקון, וכנודע[35] בענין מה שאיתא בזוהר[36] על פסוק[37] בכל לבבך דא הוא רז כו', וד"ל, ע"כ[**הן בחי' העלאת מ"נ מנפש הבהמית שבנוגה אל שרשן ומקורן, הן בחי' ד' חיות שבמרכבה**]הג"ה, פירוש ההעלאת מ"ן הוא ענין בירורי הקרבנות, שנכללים ועולים לשרשם הארת פנימיות אורות דתוהו המאירים ובאים בד' חיות הנ"ל, ע"כ[, **הנושאות את הכסא פני שור ופני נשר וכו'**]פירוש ע"י הכהן דווקא, שבו ועל ידו הם מנושאות לבחי' רצון הנעלם הנ"ל, ע"י זה ממשיכים ריבוי אורות בתוספת כח בבחי' חיות הנ"ל שיהיו נושאות את הכסא עם האדם שעליו לבחי' כי לא אדם הוא[38], ע"כ[. **וע"י זה נמשכים ויורדים מ"ד מבחי' אדם שעל הכסא הנקרא בשם מלכא וז"א**]הג"ה, פירוש מאחר שנמשך תוספת כח בבחי' אורות דתוהו, יוכלו להאיר בפנימיותם בבחי' אדם גופא שהוא בחי' ז"א מקור ההשתלשלות, שבו ועל ידו נמשך בחי' מלכות הנקראת בשם מלכא, המאיר בבחי' התלבשות למטה מטה, הנה ממילא שבחי' המ"ד הנ"ל הנמשך מבחי' אדם הנ"ל, הוא בבחי' אור חדש הנקרא בשם מוחין דאימא שהוא מקור השמחה וההתגלות[39], כמ"ש[40] אם הבנים שמחה כו', וד"ל, ע"כ[.

אך הנה, שורש עיקר ענין שריפת פרה אדומה בחינותיה ומשפטיה האמורים בכתוב, הוא להעלות אך ולברר גם הרע גמור הנמשך ונסתעף מג' קליפות הטמאות לגמרי, מחמת שבה ועל ידה נתעורר ונמשך בחי' עצמות אור א"ס שלמעלה מעלה מגדר ההשתלשלות, הנתפס רק בבחי' ביטול עצמי לבחי' אין אמיתי]שזהו בחי' מוחין דאבא, כנ"ל במאמר הקדום[41]], ומאיר בגילוי גמור למטה מטה כמו שיתבאר. והענין יובן, בהקדים שורש ענין ובחי' פרה דקדושה מהו, דהנה נודע]על פי המבואר בביאורי זוהר[42]

31

32 זוהר חיי שרה קכט ע"ב.

33 נח סד ע"ב.

34 ראה טעמי המצות ויקרא מצות הקרבנות.

35 תורה אור וישלח כו ע"ד. ליקוטי תורה חקת נח ע"ד.

36 ראה זוהר וארא כז ע"א.

37 דברים ו, ה.

38 שמואל א' טו, כט.

39 ראה סידור עם דא"ח שער חג המצות ד"ה והגדת, תלה ע"א ואילך.

40 תהלים קיג, ט.

41 ראה לעיל הערה 8.

42 לכ"ק אדמו"ר האמצעי נבג"מ.

פרשת חוקת[43] ועל פי הרשום מהר"ר הלל בביאור דהכל כשרים לקדש מאדמו"ר שי'[44], בתוספת ביאור לפי דעתי הקלושה[דבחי' פרה הוא ענין ובחי' פ"ר ה', והוא בחי' מלכות דאצילות שנעשית מקור לבחי' יש נפרד, ובבחי' ריבוי והתחלקות לאין שיעור גם כן, וזהו ע"י בחי' ה' מוצאות הפה, שבה בחי' ה' אותיות מנצפ"ך הכפולים שמספרם פ"ר, ושרשם מבחי' ה' גבורות שבה לצורך בנינה, כנודע שבנין הנוק' בנין המלכות הוא מהגבורות דווקא[45].

וביאור הדברים, כי הנה נודע[46] קושית הפילוסופים איך יתהווה מאחדות פשוטה ריבוי והתחלקות לאין שיעור בדומם צומח חי מדבר הגשמיים, ועל דרך זה ב[...] המזלות שורש הדומם צומח חי מדבר יש ריבוי והתחלקות יותר, וכן גבוה מעל גבוה שומר כו'[47]. אך הענין הוא, דהנה אנו רואים בבחי' הדיבור למטה שנגזר לחלקים קטנים, להתהוות ריבוי אותיות מוגבלים לאין שיעור. ולכאורה אינו מובן, שבחי' מקור הדיבור בחי' הבל הלב אשר הוא הבל פשוט ואמיתי, איך יוכל להתחלק אח"כ בבחי' ריבוי והתחלקות כל כך. ועל כרחך צריך לומר שהוא ע"י בחי' ממוצע, והיינו ע"י ההתלבשות ההבל בה' מוצאות הפה, שבהם מלובש ה' גבורות, וטבע הגבורות לחלק ולפרר, ולזה גם ההמשכה המתגלית ע"י הדיבור נתחלק גם כן לריבוי חלקים וצירופים שונים.

ועל דרך זה יובן למעלה, הגם שבחי' ההשפעה מאור א"ס היא השפעה פשוטה בתכלית האחדות, ועל אך הנה כמתלבשת[48] השפעה זאת בבחי' פה העליון, בחי' מלכות דאצילות, שעיקר בנינה מהגבורות, הנקראת גם כן למעלה בשם ה' מוצאות הפה העליונים, ששרשם מבחי' ה' גבורות העליונים, ע"י זה נסתתר ונתעלם אור שפע האלקי' לגמרי, ומזה נראה היש בבחי' נפרד, וממילא נעשה בו גם כן ריבוי והתחלקות, וכמ"ש[49] ומשם יפרד, וממילא [50]והיה לארבעה ראשי' כו'. וזהו ענין ובחי' פרה דקדושה, שנעשית מקור להמשיך בחי' מציאות הביטול בתכלית גם בבחי' יש וריבוי התחלקות אופנים שונים.

והנה את זה לעמת זה עשה האלקים[51], שיש גם כן בחי' פרה סוררת[52], שזהו גם כן בחי' פ"ר ה'[53], והנה והוא כאשר בחי' המלכות יורדת למטה להתלבש במלכות דנוגה]בחי' ממוצע בין הקדושה והקליפה, כנודע[54][, אזי ע"י ה' גבורות שיש בה, מפררים ומחלקים השפע בבחי' התחלקות בריבוי אופנים שונים בבחי' יש גמור ובבחי' הפירוד בתכלית, עד שיוכל להסתעף מזה יניקת החיצונים, וממילא נמשך

---

[43] יעויין שם בד"ה דבר, קצז ע"ג. ובד"ה ונתתם, קצח ע"ג.

[44] נאמר בשב"ק חקת תקצ"ו בק' הולסק, ונמצא בכת"י 586 דף ח, א)רשימת הכתבי יד בלקו"ת חקת ס ע"א(.

[45] פרי עץ חיים שער קריאת שמע פרק כד "דע, כי הלא המלכות נבנית מהשמאל כנודע, כי היא עטרא דגבורה, ואין לה חלק בקו ימין של הז"א כלל, אם לא בעת הזווג וכו'". וכן מבואר בכ"מ.

[46] מורה נבוכים חלק א פרק נב. חובת הלבבות שער הבחינה פרק א. עיקרים מאמר ב פרק יא.

[47] קהלת ה, ז.

[48]]נראה דצריך לומר "כשמתלבשת"[.

[49] בראשית ב, י.

[50] שם.

[51] קהלת ז, יד.

[52] ע"פ הושע ד, טז "כְּפָרָה סֹרֵרָה".

[53] טעמי המצות מצות פרה אדומה "הנה פרה אדומה, היא בנוקבא דנוגה, הנקראת פרה סוררה, ולכן היא מטהרת הטמאים ומטמא הטהורים בסוד בחי' טוב ורע. והנה אותיות מנצפ"ך הם ה' גבורות והם גימ' פ"ר, ועם ה' אותיות הם בגימ' פר"ה".

[54] ראה תניא פרק ז.

תוספת כח גם בקליפות וסט"א להסתעף בד' מלכיות אשר גם משעבדים בישראל בגשמיות]כנודע[55 בענין רצועה לאלקאה[56] וד"ל].

וזהו גם כן ענין מה שנצטוו לפרה אדומה דווקא, כי הנה כתיב[57] ופני שור מהשמאל, ואיתא וזהו בזוהר[58] **האי פרה לדכיותא כו' פרה דקבילת משמאלא**, שהוא ענין ובחי' הגבורה דיד החזקה, הנקראת בחי' שמאל דוחה[59] מלמעלה, שההשפעה נמשכת בדרך דחיה, וכמאן דשדי בתר כתפוי[60] ובבחי' ריחוק הערך, להיות יניקה גם לחיצונים להיות בבחי' יש נפרד בתכלית. וע"ז מורה האדמומי' שבה, כמאמר הזוהר[61] **סומקא כוורדא כו' שהיא גזירת דינא**, ר"ל שמקבלת מבחי' הדינים כמו שהם בשרשם[62], וכמאמר[63] דינא דמלכותא דינא כו'. רק ע"י מעשה דשריפת פרה אדומה בכל פרטיה ודקדוקיה נעשים בבחי' **כשושנה בין החוחים** כו'[64], וד"ל]וכמו שיתבאר[.

ומעתה י"ל, איך שכל עצם ענין שריפת פרה אדומה, הכוונה הוא לשרוף אותה ומעתה ולעשותה עפר ואפר, שהוא על דרך הנסתר לעשות מבחי' פרה פ"ר ה' פרה סוררת הנ"ל, בחי' אפר א' פ"ר[65], שבה ועל ידה יאיר אור חדש שלמעלה מעלה מסדר ההשתלשלות, והיינו מבחי' עצמות אור א"ס שקודם הצמצום והקו, הנק' בשם אל"ף אותיות פל"א, להאיר בגילוי גמור עד למטה מטה, כמ"ש[66] עושה פלא כו', וע"י זה יוכל לטהר גם טומאת המת שהוא אבי אבות הטומאה, בחי' מקור הטומאה דג' קליפות הטמאות לגמרי, אשר מקורם הוא בחי' מיתה ונפילה שהוא מקור הרע, וכמאמר[67] רשעים בחייהם קרויים מתים כו', שנעשו כלי מכון לכל מיני רע בתאוות איסור, וע"י שריפת פרה אדומה הנ"ל, נתברר הטוב שבנוגה להעלותו לשרשו, וגם נתברר הרע הגמור שנמשך מבחי' יניקת החיצונים הנמשכים מבחי' פרה סוררת הנ"ל.

ולהבין זה באר היטב, צריך להקדים תחילה ביאור ענין אות אל"ף שהוא אותיות פל"א, מהו ולהבין ענינו]על פי המובן בקצרה מענין כוונת התקיעות מהבעש"ט ז"ל בסידור בשער התקיעות[68], יעויין שם היטב[. דהנה אות האלף הוא הממוצע להמשיך ולחבר בחי' משפיע בבחי' מקבל, והיינו מחמת

55

56 הקדמת הזוהר יא ע"ב פקודא קדמאה, ובכ"מ.

57 יחזקאל א, י.

58 זוהר חקת קפ ע"ב "ויקחו אליך פרה, האי פרה לדכיותא קא אתייא, לדכאה למסאבי, פרה דקבילת מן שמאלא, ומאן הוא לשמאלא, שור, כד"א ופני שור מהשמאל. אדומה, סומקא כוורדא, דכתיב כשושנה בין החוחים. אדומה, גזרת דינא".

59 סוטה מז ע"א.

60 ראה תניא פרק כב.

61 שם.

62 טעמי המצות שם "והיא אדומה, כי נמשכה מהבינה שהיא אדומה. ולכן אדמה גימ' נ' כי הם נ' שערי בינה, שהם דינין מתערין מינה".

63 נדרים כח ע"א.

64 שיר השירים ב, ב.

65 טעמי המצות שם "ושחט אותה, ללבן ולצרף אותה הזוהמא ע"י האש הקשה, ולכן ושרף את הפרה. ואמנם אחר ששורפה אז נשאר ממנה סוד הקדושה, שהוא חלק א' מחמשה, והוא סוד המלכות הנקראת ה' שהיא חומש הדינים, לכן אז תקרא אפ"ר כי פ"ר גבורות הם כלולים בא' לבד, ומה שהיתה פר"ה בה', תהיה אפ"ר בא'".

66 שמות טו, יא.

67 ברכות יח ע"ב.

68 שנז ע"ג ואילך.

שאין ערוך בין המשפיע למקבל כלל שיוכל המשפיע להתצמצם את עצמו כמו שהוא, על כן מוכרח להיות ביניהם בחי' ממוצע, שהוא כלול מבחי' אחרונה של המשפיע ומבחי' הראשונה של המקבל, והוא בחי' אות א'. וכמו על דרך משל למטה, הנה אנו רואים בחוש שאי אפשר שיומשך קול פשוט מהבל הלב הפשוט בהבל הפה שיומשך ע"י ה' מוצאות הפה שבה בבחי' ה' גבורות שבה, כי אם ע"י אות האלף, והיינו תיכף כשעולה ברצונו לעלות את שכלו בריבוי אותיות מוגבלים, אזי נמשך במבטא הפשוט הברת אות הא' מקודם, שבלעדו לא נמצא מציאות הקול כלל.

וכמו כן למעלה, אי אפשר גם כן שיומשך מבחי' הבל לב העליון דז"א שהוא בחי' הבל הפשוט וכמו בהשפעה פשוטה בתכלית, להיות מאיר ובא בבחי' פה העליון הוא בחי' המלכות עם ה' מוצאות הפה בחי' ה' גבורות שבה, לפרר ולחלק לריבוי חלקים מוגבלים וצירופים שונים, כי אם ע"י בחי' אות האלף, שהוא בחי' הארת מוחין דאבא שנתפס בה בבחי' ביטול ממהות ועצמות אור א"ס, מחמת ששרשו בבחי' פלא העליון, בחי' כח היולי ופשוט שמושלל לגמרי מבחי' ריבוי והתחלקות, ועל כן היא הנותנת שיש ביכולתו להמשיך בחי' השפעה פשוטה הנ"ל שיאיר בחי' הביטול בתכלית גם למטה בבחי' ההתהוות של המוגבלים.

ועל דרך העבודה הוא, שיאיר בנפשו בחי' ביטול אין אמיתי, שהוא מ"ש[69] אתה ה' לבדך, ועל שלמעלה מעלה גם מגדר סובב כל עלמין, שאינו נתפס אף בבחי' העלם כלל, והוא בחי' אור הכלול במאור, כמו שהיה הוא ושמו בלבד[70] מאיר ונמשך למטה בבחי' העולמות גם כן, שהוא גילוי מקיף דיחידה.

ועל פי זה יובן סדר ענין מעשה שריפת פרה אדומה בכל ענינים העצמיים שבה, וזהו[71] מורה על ועל ענין הבירור דפרה, שהטוב שבנוגה שבה עולה לשרשו בחי' אורות דתוהו העצמי, שנקרא עפר אשר בקרקע המשכן[72]. ועל דרך העבודה, הוא עקירת הרצון גם מג' לבושים מחשבה דיבור ומעשה, שיכלו כל ההרכבות שבהם וישאר רק עצם כח המתאווה[73], וממילא יוכלל באלקות ממש.

ואחר כך ולקח עץ ארז ואזוב[74], שמורים על ההמשכה וריבוי אורות דתוהו בריבוי הכלים דתיקון. ואחר והיינו על פי הידוע[75] דארז הוא בחי' אורות דתוהו, על שם שהם תקיפים וחזקים כארז, ואזוב הוא בחי' כלים דתיקון, שהאורות שבהם הם בבחי' התכללות והתאחדות, כטבע גידול האזוב הגשמי, וע"י שניהם יחדיו יומשכו בחי' אורות דתוהו הנ"ל בכלים דתיקון כנ"ל, כמ"ש[76] צדיק)וכו'(כארז בלבנון ישגה, שהוא בחי' אורות דתוהו בבחי' ל"ב נתיבות החכמה ונו"ן שערי בינה, המאירים בבחי' עולם התיקון דווקא.

---

[69] נחמיה ט, ו.

[70] ראה פרקי דרבי אליעזר פרק ג.

[71]]נראה דצריך לומר "שזהו"[.

[72] ע"פ במדבר ה, יז.

[73] ראה ליקוטי תורה חקת נו ע"ד.

[74] במדבר יט, ו.

[75] רמ"ז בפי' הזוהר פרשת תרומה קכז ע"ב, עמק המלך שער טז פרק מא – הג' כ"ק אדמו"ר הצ"צ בליקוטי תורה חקת סא ע"א.

[76] תהלים צב, יג.

ואחר כך ולקח מים חיים[77] כו', והיינו גם כן על פי הידוע[78] שהמים העליונים הנראים לעין כל ואחר ומוגבלים נקראים בשם מי נהר, מה שאין כן מים חיים נקראים המים שהם נובעים מתחת לארץ, שמתוך העלם כדור הארץ שבהם נגלה כח הא"ס ממש, ועל כן המה חיים ונובעים בלי גבול ממש.

וכך למעלה, הנה בחי' חיצוניות החכמה שהיא בחי' החכמה שבהשתלשלות, כמ"ש[79] כולם וכך בחכמה עשית כו', וזהו בחי' חכמה המתלבשת בענינים גשמיים שבתורה הנגלית, נקראת בשם מים סתם, כמאמר[80] מה מים יורדים ממקום גבוה כו'. מה שאין כן בחי' מים חיים הוא הנקרא בחי' חכמה עלאה הכלולה בחכמה סתימאה, שמלובש בה בחי' רצון הפשוט הנמשך מבחי' עונג הנעלם שבעצמותו ממש, ששם היא בחי' העלם ואמיתי, כמ"ש[81] ישת חושך סתרו, בחי' סתימא דכל סתימין[82], כח הנעלם דא"ס כמו שהוא ממש, ונקרא בשם מקור מים חיים[83], ולזה גם בחי' מים חיים הנ"ל שהיא בחי' חכמה סתימאה נובעים בלי גבול ממש, והוא הנקרא בחי' אריך אנפין ומוחא סתימאה ממש.

ונמצא כאשר עושה כתיקונה, ונותן האפר על גבי המים [כמבואר במשנה[84] וגמרא[85] דווקא, ונמצא שהוא כדוגמת כדור הארץ על המים והמים נובעים מתוכו, להיות שבכדור הארץ נעלם בו כח א"ס ממש, בזה הוא ממשיך בחי' סתימא דכל סתימין הנ"ל מקור מים חיים, שיאיר גם למטה מטה על פי סדר השתלשלות בריבוי הכלים מוגבלים דווקא, שיהיו הכלים בתכלית הביטול כמו האור [וכנ"ל בבחי' מוחין דאבא ג"ר דאבא שהוא פנימיות עתיק יומין[86]]. וזהו הנקרא בשם קידוש מי חטאת במשנה[87] שממשיכין קדש העליון [בחי' קדש בלא וי"ו[88], קדש מלה בגרמיה[89]] הנקרא בשם טלא דבדולחא דנטיף מעתיקא לז"א[90], שהוא הארת עונג הנעלם שבעצמות אור א"ס ממש, וע"י זה אתהפכא חשוכא לנהורא[91] גם כן, פירוש גם החושך שנפל וירד מבחי' אורות דתוהו לחיות המרכבה, עד עולם הזה הגשמי חושך כפול ומכופל[92], נתהפך לנהורא, בחי' מקור אורות דתוהו ותיקון, שיבואו ויאירו גם למטה מטה ע"י בחי'

---

[77] במדבר יט, יז.

[78]

[79] תהלים קד, כד.

[80] ע"פ תענית ז ע"א, ראה תניא פרק ד.

[81] תהלים יח, יב.

[82] הקדמת הזוהר ב ע"א ובכ"מ.

[83] ירמיה ב, יג.

[84]

[85] סוטה טז ע"ב. תמורה יב ע"ב. וילפינן לה מגזירה שווה, עיי"ש.

[86] ראה ליקוטי תורה נצבים מט ע"ד בהג' אדמו"ר הצ"צ, ומש"נ בהוספות לשם.

[87] פרה פרק ו.

[88] ראה לקוטי תורה להאריז"ל תהלים פרק פט "אמנם ידעת כי יש קדוש ויש קדש, וקדש הוא למעלה מן הקדוש". ומקורו ברעיא מהימנא אמור צג ע"א "קדוש איהו סטר עלאה, דאשתכח ראשיתא לכל דרגין, ואף על גב דאיהו סטר טמירא ואקרי קדש, מתמן אתפשט פשיטו דנהיר בחד שבילא דקיקא טמירא גו אמצעיתא, כיון דאתנהיר גו אמצעיתא, כדין אתרשים חד ו', דנהיר גו האי קדש, ואקרי קדוש".

[89] זוהר אמור צד ע"ב.

[90] נסמן להלן הערה 103 והערה 104.

[91] הקדמת הזוהר ד ע"א.

[92] ע"פ תניא פרק לו.

חכמה מוחין דאבא הנ"ל, שהוא מה שאיתא[93] בחכמה אתברירו, והיינו חכמת התורה שבפנימיות ורזים דאורייתא אשר לא יתגלו כי אם לעתיד]כדפרש"י על פסוק ישקני מנשיקות פיהו[94] כו'[. ולזאת מטהרת גם הטמא מת שהוא אבי אבות הטומאה ולמטה מנוגה כנ"ל שזדונות נעשים כזכיות ממש, מחמת שמאיר ונמשך בחי' א"ס ממש, ששם נאמר אם צדקת כו'[95] ואם חטאת כו'[96]]כידוע[97] בענין כי עמך הסליחה כו'[98] וד"ל[, ולזה גם כן היה עיקר עבודתה מחוץ למחנה דווקא, כי ענין הבירור שלה הוא מצד הריחוק דווקא, מצד עצם הרע המנגד, כנודע[99] בענין[100] במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, מחמת שבעלי תשובה משכין ליה בחילא יתיר[101] כו', וכמ"ש[102] ובקשתם משם כו', וד"ל.

ועל פי זה מדוייק היטב גם כן מלה במלה לשונו הזהב והקדוש לקמן גם כן, וזה לשונו, **אכן** ועל **בשריפת הפרה אדומה הנה ע"י השלכת עץ ארז ואזוב וכו'**]הגה, פירוש כי לפי דברינו עיקר כוונתו הקדושה, שע"י שריפת הפרה בכל דיקדוקיה יומשך ויאיר בחי' אל"ף, שהוא בחי' סתימא דכל סתימין הנ"ל בבחי' פ"ר שהוא בחי' ה' אותיות מנצפ"ך הכפולים שמספרם פ"ר ושרשם ה' גבורות שהוא בחי' המלכות, ויומשך מבחי' פ"ר ה' לבחי' א' פ"ר, ע"כ כוונתו ממילא על פי סדר העבודה גם כן מס[..

לעלות בעילוי אחר עילוי כו', והיינו ע"י השלכת עץ ארז ואזוב כו' כוונתו שיומשך ויאיר ריבוי אורות דתוהו בריבוי הכלים דתיקון ע"י שריפת הפרה שהוא ענין ההעלאה ובירור לשרשה מטוב שבנוגה שלה וכנ"ל, ע"כ[, **ונתינת מים חיים אל האפר, נקרא בשם קידוש מי חטאת במשנה**]הג"ה, פירוש שיתן דווקא האפר על גבי מים, שע"י זה ימשיך בחי' קדש העליון בחי' מקור מים חיים הנ"ל, שהוא סתימא דכל סתימין לבחי' מים חיים, שהוא בחי' מוחא סתימאה דאריך אנפין, ע"כ[, **והיא בחי' קדש העליון הנקרא בשם טלא דבדולחא**[103]]הג"ה, פירוש ע"ש הידוע בזוהר[104] דטלא דנטיף מעתיקא לז"א, היא בחי' מוחין דאבא ג"ר שבה, שהוא פנימיות עתיק יומין, ע"כ[**כמ"ש בזוה"ק**[105] **דבחכמה אתברירו, שנתברר ונתקן ע"י מוחא סתימאה דאריך אנפין**]הג"ה, פירוש כוונתו על בחי' חכמה שבתורה, שלמעלה מעלה מחכמה שבהשתלשלות, בחי' חכמה שבעצמותו ממש, הנמשך להאיר ע"י בחי' מוחא סתימאה ואריך אנפין כנ"ל, ע"כ[, **ואתהפכא חשוכא לנהורא**[106]**, דהיינו עולם התיקון מעולם התוהו ושבירת הכלים שנפלו לבריאה יצירה עשיה**]הג"ה, פירוש דבחי' אתהפכא נעשה גם בבחי' עולם הזה הגשמי שקליפת

---

[93] ראה זוהר פקודי רנד ע"ב וע"ח שער יח פרק ה. שער לט דרוש א.

[94] שיר השירים א, ב ד"ה ישקני, בא"ד "ומובטחים מאתו להופיע עוד עליהם, לבאר להם סוד טעמיה ומסתר צפונותיה, ומחלים פניו לקיים דברו, וזהו ישקני מנשיקות פיהו".

[95] איוב לה, ז.

[96] איוב שם, ו.

[97] ליקוטי תורה דרושי שבת שובה סו ע"ד.

[98] תהלים קל, ד.

[99]

[100] ברכות לד ע"ב.

[101] זוהר חיי שרה קכט ע"ב.

[102] דברים ד, כט.

[103] **זוהר תזריע מט ע"א** - אור התורה מארז"ל ועניינים עמ' נט.

[104] זוהר בשלח סא ע"א "כל יומא ויומא נטיף טלא מעתיקא קדישא לזעיר אנפין".

[105] נסמן לעיל הערה 93.

[106] נסמן לעיל הערה 91.

נוגה שלה רובה רע, שנסתעף מבחי' שבירת הכלים שירדו מבחי' אורות דתוהו, ודווקא ע"י בחי' מקור אורות דתוהו ותיקון ששניהם נכללין בשוה כו', ע"כ], **ולזאת מטהרת טומאת המת כו'**, וד"ל.

ואחר כל הנ"ל יובן היטב שורש ענין מיתת הצדיקים הפועל ישועות בקרב הארץ, לכפר על עון ואחר הדור[107], עד שגם הזדונות נעשו כזכיות, כמו ענין ובחי' שריפת פרה אדומה הנ"ל. והענין הוא, דהנה ידוע[108] דאור אבא יונק ממזל הח' מזל ונוצר חסד כו', ופירוש דגילוי אור אבא הוא בחי' המשכת ביטול העצמי בבחי' חכמה עלאה דאצילות, שיהיה הכלי בתכלית היחוד עם האור שבה, עד שיוכל להיות נתפס בה גילוי עצם אור א"ס, וכמ"ש[109] ה' בחכמה, וכמ"ש בלקוטי אמרים[110] בהג"ה בשם הרב המגיד נ"ע]עיין במאמר הרשום דלקמן[111] וד"ל], ושורש יניקתה הוא מבחי' מזל ונוצר חסד הנמשך בבחי' שערות ומזלות, מבחי' מותרי חכמה סתימאה דאריך אנפין, ששורש שרשו הראשון הוא בבחי' ורב חסד דעתיק יומין, שלמעלה מעלה מגוף המוחין דחכמה סתימאה המאיר ובא ע"י בחי' ממוצע בחי' חפץ חסד[112]]בחי' חיצוניות העונג ובחי' פנימיות הרצון], שזהו תיבת ונוצ"ר אותיות צנו"ר[113].

אבל בחי' פנימיות אבא הוא בחי' פנימיות עתיק יומין[114], פירוש עצם נקודה הנושא וסובל לבחי' אבל החכמה בפנימיותה, הוא בחי' פנימיות עתיק יומין בחי' ג"ר, שנחשב מסוף עולם א"ס עדיין, למעלה מעלה גם משורש ומקור לבחי' טעם הכמוס שבחכמה סתימאה דאריך אנפין, ושורשה הוא גם כן מבחי' ורב חסד כמו שהוא בשרשו, כלול ומיוחד בג"ר דעתיק יומין קודם התלבשותה בגלגלתא דאריך אנפין, שזהו תיבת ונוצ"ר אותיות רצו"ן[115]]רצון הפשוט הנעלם והעצמי המיוחד בתכלית היחוד בבחי' עונג הנעלם שבעצמותו ומהותו ממש],]עיין מזה במאמר הרשום דלקמן[116], והעיקר בספר אמרי בינה בפרק ס"ד ובפרק ס"ה, ומשם תוכל להשכיל כתוב אופן היותר עמוק, ואכמ"ל].

והנה זמן ועת רצון שיוכל להאיר למטה בגילוי גמור בחי' פנימיות אבא הנ"ל, הוא בעת פטירת והנה הצדיקים עובדי הוי"ה, שכל ימי חייהם היו עוסקין באהבה ויראה ובמסירות נפש, בהעלאת מ"ן והמשכת מ"ד בתפילה ותורה[117], על דרך בעלי תשובה הנ"ל. רק שאף על פי כן הי' רק בהעלם והסתר, מחמת שלא היו ממשיכים רק לבחי' גילוי אור אבא הנ"ל, מה שאין כן לעת פטירתם מהאי עלמא, הנה מחמת שכל הכוחות כולם כאחד נכללים ועולים בשוה ממש לשרשם הראשון האמיתי והעצמי, אזי ע"י זה נמשך בחי' פנימיות אבא הנ"ל, להאיר ולהמשיך בחי' היחוד כמו שהוא למעלה, בבחי' יחוד דאבא ואימא ובבחי' יחוד ז"א ונוק' עד למטה מטה]ועיין מזה במאמר אדמו"ר שי' ד"ה גנתא לא עאל בה ההוא

---

[107] מועד קטן כח ע"א. זוהר אחרי נו ע"ב.

[108] עץ חיים שער הכללים פרק ה. שער יד פרק ח. ובכ"מ.

[109] משלי ג, יט.

[110] תניא פרק לה.

[111] ד"ה איהו וחיוהי, השי"ת יזכנו להוציאו לאורה.

[112] מיכה ז, יח.

[113] ראה מש"נ במ"מ לתורה אור יתרו סט ע"ב. דברי אמת להרה"ק מלובלין פר' מטות ד"ה עוד לפסוק וידבר משה. קהלת יעקב ערך גאולה אות ד.

[114] נסמן לעיל הערה 86.

[115] נסמן לעיל הערה 113.

[116] נסמן לעיל הערה 111.

[117] ראה פרי עץ חיים שער קריאת שמע פרק יב.

גננא[118], בענין הטעם שנקרא הילולא דרשב"י, עיין שם, וד"ל. ועל כן פועל ישועות בקרב הארץ לכפר על עון הדור עד שגם הזדונות נעשו כזכיות, כענין שריפת פרה אדומה הנ"ל, ובדרך היותר נעלה, ועל כן נסמכה לפרשת פרה דווקא כו'.

סליק

[118] ביאורי הזוהר לכ"ק אדמו"ר הצ"צ נבג"מ חלק ב עמ' תתיח.